

Programma Ruimte

Inleiding

In de programmabegroting 2026 leggen we vast wat we als gemeente Twenterand willen bereiken en welke middelen daarvoor benodigd zijn. Per ruimtelijk thema geven we aan wat er speelt, wat we willen verbeteren en welke stappen we daarvoor zetten.

Doelenboom openbare orde en veiligheid

Leefbaarheid en het terugdringen van overlast en fysieke verloedering blijven van groot belang. Boa's spelen daarin een belangrijke rol. Ze zijn zichtbaar in de wijken en zorgen voor toezicht en handhaving. Dit jaar start een intensievere aanpak naar aanleiding van de meest genoemde ergernissen in de fysieke leefomgeving. Integraal en actief pakken we ondermijning aan samen met partners. Ook brengen we zorg en veiligheid dichterbij elkaar, bijvoorbeeld bij personen met verward gedrag of jongeren die dreigen af te glijden. Samenwerking met de Veiligheidsregio Twente zorgt ervoor dat we als gemeente goed voorbereid zijn op rampen of crisissituaties.

Doelenboom openbare ruimte en verkeer

We stellen per taakveld (zoals groenonderhoud, wegen of riolering) vast welk kwaliteitsniveau we willen leveren en zorgen ervoor dat bereikbaarheid voor auto, fiets, bus en trein op peil blijft. Inwoners en raad weten daardoor wat ze kunnen verwachten. Soms leiden landelijke regels tot hogere kosten, zoals bij onkruidbestrijding. Daarnaast vraagt de benodigde, vervangende capaciteit bij de buitendienst vanwege de uitstroom WSW nog om nader onderzoek. Klimaatadaptatie wordt meegenomen bij werkzaamheden in de openbare ruimte en richten we wegen zo in dat ze veiliger worden, met als doel minder verkeersslachtoffers. De door de raad aangenomen moties vragen om nadere uitwerking voor het planten van meer bomen en vergroening van bepaalde gebieden.

Doelenboom duurzaamheid, milieu en VTH

We willen dat inwoners, bedrijven en de gemeente zich bewuster gedragen en duurzamer handelen. We investeren in een gezonde en veilige leefomgeving. Als gevolg van toenemende elektrificatie raakt de bestaande elektriciteitsinfrastructuur overbelast en kan dit leiden tot netcongestie waarvoor in 2026 een plan van aanpak wordt opgesteld.

Doelenboom bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling

Er ligt een grote woningopgave. We voeren het Programmaplan Woningbouw 2024–2027 uit, waarmee we de bouw van meer betaalbare en passende woningen versnellen. De ambitie staat overeind om de afgesproken aantallen te realiseren. Helaas is het lastig in de praktijk te realiseren gezien de landelijke ontwikkelingen en knelpunten zoals stikstof en de discussie om huurbevriezing. In 2026 wordt gestart met het opstellen van een volkshuisvestingsprogramma. Ook wordt dit jaar de uitwerking en implementatie van de huisvestingsverordening verwacht. We werken daarnaast volgens de nieuwe Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB). Die wetten vragen om meer voorbereiding, overleg en maatwerk bij bouwprojecten.

De Omgevingsvisie 2.0 zal worden vastgesteld in 2026 en biedt een integrale benadering voor de toekomst van onze leefomgeving. Er wordt ingespeeld op uitdagingen en kansen op het gebied van wonen, voorzieningen, gezonde leefomgeving, werken, mobiliteit, energie, landschap, klimaat en water.

Steevast blijft de problematiek rond Kanaal Almelo – De Haandrik in beeld omdat bewoners nog steeds kampen met schade en onzekerheid. Dit dossier vraagt om zorgvuldige communicatie en goed zicht op mogelijke financiële risico's voor de gemeente.

Doelenboom Openbare orde en veiligheid

Doelenboom

Openbare orde en veiligheid | 2026

Beoogd maatschappelijk effect doelen Openbare orde en Veiligheid

Beoogd maatschappelijk effect

Twenterand is een veilige gemeente

Doelen

Verbeteren leefbaarheid en tegengaan fysieke verloedering

We willen onze wijken, veilig, sociaal en leefbaar houden. Dit doen we o.a. door te werken aan een schone en veilige fysieke omgeving. Ontwikkelingen in de maatschappij en een tegelijkertijd terugtrekkende politie op het gebied van overlast en leefbaarheid zorgt ervoor dat er steeds meer van handhavers wordt verwacht. Toezicht en handhaving door onze buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) is een belangrijk instrument voor het vergroten van de leefbaarheid en (het gevoel van) veiligheid in de gemeente. Onze boa's hebben een signalerende, controlerende en handhavende rol en zijn breed inzetbaar. We willen een schone, hele en veilige fysieke leefomgeving en blijvende samenwerking met partners met als doel elkaars werk te versterken.

Een integrale aanpak van georganiseerde criminaliteit (ondermijning)

Ondermijning of georganiseerde criminaliteit behelst veel vormen van criminaliteit. Kortgezegd komt het er op neer dat de boven- en onderwereld zich mengen doordat criminelen gebruik maken van legale diensten. Twenterand is voor criminelen een interessant gebied mede door het grote buitengebied rondom de dorpen. Ondermijning is echter niet goed zichtbaar en vaak zijn er ook geen directe slachtoffers. In het actieplan Ondermijning 2025 - 2027 staan concrete ambities, thema's en acties uitgeschreven die we in de jaren 2025, 2026 en 2027 gaan uitvoeren.

Doelgerichte aanpak op zorg, jeugd en veiligheid

We zien dat de samenleving steeds complexer wordt en dat brengt risico's met zich mee, zowel op het gebied van zorg en welzijn als op het gebied van veiligheid. Zo kan een persoon met zorgwekkend gedrag (woon)overlast veroorzaken of een jongere afglijden richting criminaliteit. Daarom is het nodig om zorg en veiligheid met elkaar te verbinden en gezamenlijk op te trekken. Een goede samenwerking in het zorg- en veiligheidsdomein helpt de (kwetsbare) inwoner en heeft een positief maatschappelijk effect, namelijk betere kwaliteit van leven en minder overlast en veiligheidsproblemen.

Als gemeente goed voorbereid zijn op rampen en/of een crisis

Het college van burgemeester en wethouders is belast met de organisatie van de brandweezorg, crisisbeheersing en rampenbestrijding en de geneeskundige hulpverlening. De organisatie hiervan is conform de Wet Veiligheidsregio's overgedragen aan het bestuur van de Veiligheidsregio Twente. De Veiligheidsregio maakt een beleidsplan, maar ook een regionaal crisisplan, gebaseerd op het regionale crisisprofiel van Twente. De crisisorganisatie heeft een stevig fundament met getrainde functionarissen. De gemeente Twenterand is binnen de regionale crisisorganisatie opgeleid en beoefend. Het doel is door een goed werkende crisisorganisatie en zelfredzame inwoners de schadelijke gevolgen bij incidenten, rampen en crisis te beperken.

Subdoel: De fysieke leefomgeving is schoon en veilig

Activiteiten

- **Uitvoeringsprogramma VTH**

De boa's beginnen dit jaar met een intensivering van handhaving op de grootste ergernissen in de fysieke leefomgeving. Naast een intensivering van de handhaving, wordt ook een communicatiecampagne gestart over de grootste ergernissen.

Metingen en verplichte indicatoren

Beleidsdoelen	Begroot 2026	Begroot 2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Aanpak woninginbraken									
Woninginbraken	15	15	30	16	27	20	30	40	Politie
Geregistreerde diefstal van (brom/snor)fietsen in Twenterand	50	50	51	55	53	42	34	52	Politie
Bestuurlijke aanpak van (georganiseerde) criminaliteit									
Nieuwe BIBOB-onderzoeken	20	20	10	0	1	0	0	0	
Nieuwe indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH									
Aantal te laat verleende vergunningen voor B of C evenementen	0	0	0	0	0	0	0	0	eigen gegevens
Aantal verleende vergunningen voor evenementen	130	130	136						
Aantal controles A/B-evenementen	25	25	30	17	23	11	2	36	eigen gegevens
Aantal controles C-evenementen	2	1	2	3	1	1	1	2	eigen gegevens
Aantal controles Drank- en Horecawet (leeftijdscontrole)	13	13	13	0	19	4	12	16	eigen gegevens
Aantal geïnde bestuurlijke boetes	2	nvt	nvt	nbn	0	0	0	1	eigen gegevens
Aantal behandelde klachten	100	210	41	154	231	270	240	113	eigen gegevens

* zo min mogelijk

leeftijdscontroles weer op 13 gezet obv raadvraag

Doelenboom Openbare ruimte en verkeer

Doelenboom

Openbare Ruimte en Verkeer | 2026

Beoogd maatschappelijk effect en doelen Openbare ruimte en verkeer

Beoogd maatschappelijk effect

Een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte

Doelen

Openbare ruimte voldoet beter aan vastgestelde doelen

Per taakveld (openbaar groen, riolering enz.) is vastgelegd aan welke kwaliteitseisen het onderhoud en beheer moeten voldoen. De manier waarop dat is vastgelegd is een beleids-/beheerplan. Daarmee wordt duidelijkheid gegeven aan de gemeenteraad en aan inwoners.

Verbeteren infrastructuur

Per jaar wordt gekeken welke nieuwe infrastructurele werken worden gerealiseerd. Op basis van het beschikbare budget worden de hoogst geprioriteerde werken uitgevoerd.

Betere bereikbaarheid voor alle vervoerswijzen

Hiermee wordt bedoeld dat voor auto, fiets, trein en bus wordt geprobeerd het voorzieningenniveau minimaal op hetzelfde niveau te houden. Vooral voor bus en trein wordt geprobeerd dat middels overleg (ook in regionaal verband) te realiseren en mogelijk te verbeteren.

Klimaatbestendiger inrichten openbare ruimte

Bij werkzaamheden in de openbare ruimte zal rekening worden gehouden met klimaatadaptatie. Het gaat er om dat bij de uitvoering van onderhoud en beheer en ook bij projecten de openbare ruimte klimaatbestendiger wordt ingericht.

Subdoel: Onderhouden en beheren wegen, openbaar groen, riolering, openbare verlichting, nutsvoorzieningen, speeltoestellen, begraafplaatsen en kunstwerken

Activiteiten

- Onderhouden en beheren 436 km weg en 237 ha. verharding

Het is niet meer toegestaan onkruid te bestrijden met bestrijdingsmiddelen. De kosten van branden en vegen liggen veel hoger. Vorig jaar is hiervoor eenmalig € 45.000 verstrekt. Zoals ook in de berap 2025 is verwerkt, is hiervoor een structureel bedrag van € 46.000 noodzakelijk.

Subdoel: Realiseren van nieuwe werken m.b.t. wegen, openbaar groen, water, riolering, lichtmasten, nutsvoorzieningen, speeltoestellen, begraafplaatsen, gebouwen en kunstwerken

Activiteiten

- Groene invulling Roelofsbrink**

Met het aannemen van deze motie M27 is door de raad € 75.000 beschikbaar gesteld ten behoeve van een groene inrichting (en inclusieve speeltuin) op de Roelofsbrink. Dit budget is opgenomen in de begroting en zal onder andere gebruikt kunnen worden voor het opstellen van een projectplan, communicatie, participatie en ontwerpen. Voor het einde van Q2 van 2026 zal een projectplan worden voorgelegd aan de raad waarin wordt beschreven hoe we de groene invulling en inclusieve speeltuin op de Roelofsbrink willen gaan realiseren. Hierin zal verder geduid worden hoe de beschikbare € 75.000 wordt gebruikt en hoeveel budget er extra nodig zal zijn om de groene invulling van de Roelofsbrink ook daadwerkelijk te realiseren.

- Meer bomen langs wegen**

De motie M28 'meer bomen langs wegen' is aangenomen. Er dient een onderzoek te worden gestart naar het planten van meer bomen langs wegen in de gemeente Twenterand. Dit zal onder andere ambtelijke uren kosten en eventuele aanvullende onderzoeken die nodig zijn om tot een goed plan te komen. Hiervoor is een bedrag van € 10.000 in de begroting opgenomen ten laste van de reserve Coalitieakkoord. Er zal voor de zomer van 2026 een voorstel worden gepresenteerd naar aanleiding van de onderzoeken die zijn gedaan om het planten van meer bomen langs wegen mogelijk te maken.

Subdoel: Wegenstructuur meer duurzaam veilig ingericht

Activiteiten

- Elektrificatie spoorlijn Almelo-Mariënberg**

De provincie Overijssel is gestart met het proces om de spoorlijn tussen Mariënberg en Almelo te elektrificeren, wat zal leiden tot het verdwijnen van dieseltreinen op dit traject en de realisatie van de Nedersaksenlijn. De provincie heeft een financiële bijdrage van het Rijk ontvangen en zal in 2027 beginnen met de werkzaamheden, waaronder de aanleg van bovenleidingen en onderstations.

- Bevorderen verkeersveiligheid Sportpark Midden**

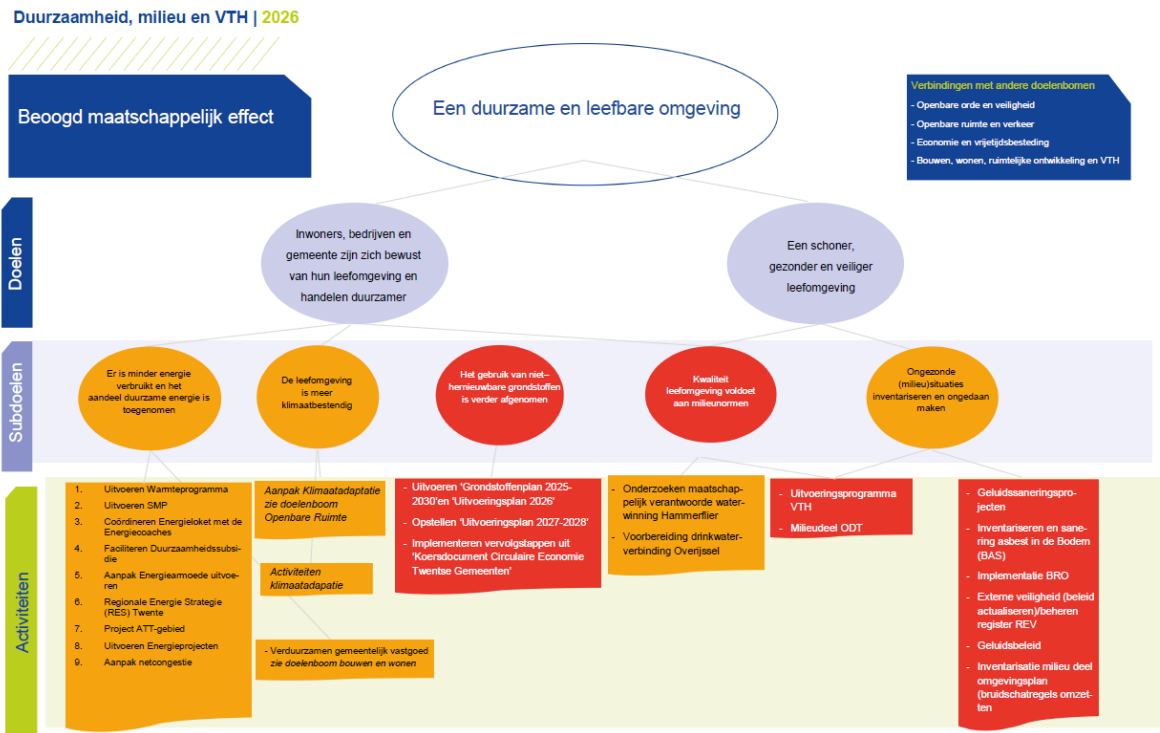
In de loop van 2025 is er in samenspraak met de sportclubs een gedragen plan opgesteld om de verkeersveiligheid op het sportpark te verbeteren. In 2026 bezien we of dit haalbaar en realiseerbaar is, inclusief de wijze waarop dit wordt gefinancierd.

Metingen

Beleidsdoelen	Begroot 2026	Begroot 2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Metingen verkeer									
verkeersongevallen waarbij doden zijn gevallen	nmb	nmb	0	1	1	1	3	1	BLIQ verkeersveiligheid rapportage
verkeersongevallen met gewonden	nmb	nmb	22	31	41	30	35	30	BLIQ verkeersveiligheid rapportage
verkeersongevallen	nmb	nmb	142	134	146	135	131	133	BLIQ verkeersveiligheid rapportage

Doelenboom Duurzaamheid, milieu en VTH

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect en doelen Duurzaamheid, milieu en VTH

Beoogd maatschappelijk effect

Een duurzame en leefbare omgeving

Doelen

Inwoners, bedrijven en gemeente zijn zich bewust van hun leefomgeving en handelen duurzamer
Onder duurzaamheid verstaan we het verbeteren van de balans tussen sociale, ecologische en economische ontwikkeling, waar bij ook effecten voor toekomstige generaties en effecten elders ter wereld worden meegenomen.

Een schoner, gezonder en veiliger leefomgeving

Het gaat hier om het bewaken en verbeteren van de leefomgevingskwaliteit voor bewoners.

Subdoel: Er is minder energie verbruikt en het aandeel duurzame energie is toegenomen

Activiteiten

• Project ATT-gebied Wind

Het ATT-windproject bevindt zich de komende jaren in de ontwikkelfase. Vanuit de gemeente zetten we ons in om minimaal 50% lokaal eigendom mogelijk te maken, onder andere door financiering van de samenwerkende energiecoöperaties in het gebied. De meest voor de hand liggende route hiervoor is een converteerbare lening, waarmee toekomstige deelname in het windpark kan worden gefaciliteerd. Daarmee vervalt de eerder door de raad vastgestelde route via een bestemmingsreserve, zoals opgenomen in het amendement 2024-A01. De uiteindelijke besluitvorming over de financieringsvorm vindt plaats via de gemeenteraad.

- **Uitvoeren Energieprojecten**

Energyhub

De ontwikkeling van de Energiehub Twenterand wordt in 2026 voortgezet. Een belangrijk go/no-go moment binnen het project is het verkrijgen van de OWE-subsidie voor het investeringsdeel van de waterstofproductie. De uitkomst hiervan is medebepalend voor de vraag of de gemeente definitief een aandeel in het project wil nemen. De ontwikkeling van het mobiliteitscomponent staat hier los van en zal in 2026 sowieso doorgang vinden.

Biogas / Groengas

Twenterand wil vaart maken met het opwekken van groen gas en werkt hiervoor samen als regio Twente om ondernemers actief te informeren. De provincie speelt hierin een cruciale rol als vergunningverlener en beleidsmatige partner. Deze gezamenlijke aanpak moet zorgen voor versnelling, meer draagvlak en een haalbare uitvoering.

- **Aanpak netcongestie**

Door de toenemende elektrificatie raakt de bestaande elektriciteitsinfrastructuur overbelast, wat leidt tot netcongestie. Om dit op te vangen, is uitbreiding van het decentrale netwerk noodzakelijk. TenneT onderzoekt momenteel de mogelijkheden voor een nieuw hoogspanningsstation in de regio Driehoek Twente (Hardenberg, Twenterand en Tubbergen). In 2026 volgt een plan van aanpak naar oplossingen voor netcongestie binnen de gemeente. Hiervoor zijn drie stappen essentieel: het verkrijgen van inzicht, het sturen op verzwaring en ruimtelijke inpassing, en het stimuleren en uitvoeren van passende maatregelen.

Subdoel: Het gebruik van niet hernieuwbare grondstoffen is verder afgenomen

Activiteiten

- **Uitvoeren Grondstoffenplan 2025-2030**

Om het scheidingspercentage van grondstoffen en afval verder te verhogen, worden in 2026 gerichte uitvoeringsprojecten opgestart. Een belangrijk onderdeel hiervan is de voortzetting van de implementatie van de gescheiden inzameling bij hoogbouw. Deze activiteit heeft tijdelijk stilgelegen vanwege een nieuwe overeenkomst voor de inzameling van PMD-afval.

Subdoel: Kwaliteit leefomgeving voldoet aan de milieunormen

Activiteiten

- **Onderzoeken maatschappelijk verantwoorde waterwinning Hammerflier**

In 2026 wordt verder onderzocht wat de randvoorwaarden zijn waaronder de drinkwaterwinning in het Hammerflier maatschappelijk verantwoord kan worden uitgevoerd. Er wordt onderzocht wat de gevolgen zijn voor een drietal scenario's, te weten geen waterwinning, het winnen van 1,6 miljoen m3 per jaar en het winnen van 5,0 miljoen m3 per jaar. Daarbij wordt onder andere gekeken naar effecten op de bebouwing in het gebied, de landbouw, natuur, het watersysteem en waterbeschikbaarheid. Uiteindelijk brengt de bestuurlijke begeleidingsgroep bestaande uit bestuurders van de provincie Overijssel, waterschap Vechtstromen en de gemeenten Ommen en Twenterand advies uit aan Vitens over de inzet van de winvergunning.

- **Vorbereiding drinkwaterverbinding Overijssel**

In 2026 wordt gewerkt aan de voorbereiding voor de aanleg van deze drinkwaterverbinding, waarmee de infrastructuur voor de drinkwatervoorziening in Overijssel wordt versterkt. Door nieuwe leidingen aan te leggen tussen West- en Oost-Overijssel, kan Vitens de bestaande netwerken beter met elkaar verbinden. Dit maakt het mogelijk om het beschikbare drinkwater efficiënter over de provincie te verdelen en tekorten, zoals in Twente, op te vangen. De drinkwaterverbinding bestaat uit twee tracés die belangrijke knooppunten met elkaar verbinden. Zo ontstaat een robuust en toekomstbestendig netwerk. Bij de aanleg van deze drinkwaterverbinding zijn een 17-tal gemeenten en andere overheden vroegtijdig betrokken. Ook wordt gewerkt aan een participatie- en communicatieplan om de omgeving te betrekken.

Met de realisatie van deze drinkwaterverbinding wordt overigens geen water uit de bodem onttrokken of aan de bodem toegevoegd.

Metingen

Beleidsdoelen	Begroot 2026	Begroot 2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Er is een duurzame inzamelstructuur voor huishoudelijk afval									
Scheidingspercentage afval	90*	90*	86	84	84	85	84	84	grondstoffenmonitor ROVA
VANG Recycledoelstelling	> 60**	> 60**	> 60**	69,4	69,2	x	x	x	VANGrecycletool
Er is minder energie verbruikt en het aandeel duurzame energie is toegenomen.									
Totaal hernieuwbare energie	***	***	***	17,7	16,1	13,4	12,6	10,4	Klimaatmonitor.databank.nl
Aantal bezoeken energiecoaches	100	100	197	109	x	x	x	x	eigen gegevens
Aantal uitgekeerde Duurzaamheidssubsidies	452	452	257	324	68	x	x	x	eigen gegevens
Indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH									
Realiseren Uitvoeringsprogramma	85%	85%	104% *****	80%	123	100%	70%	63% ****	eigen gegevens
Aantal controles bedrijven met aandacht op energiemaatregelen	80	80	85 *****	45	160	30	65	87	eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles milieu in handhavingssfeer	30	25	47	54	22	19	30	1	eigen gegevens

* ambitie 90% scheiden in 2025

** doel is minimaal 60% in 2030

*** streven naar energieneutraal in 2050

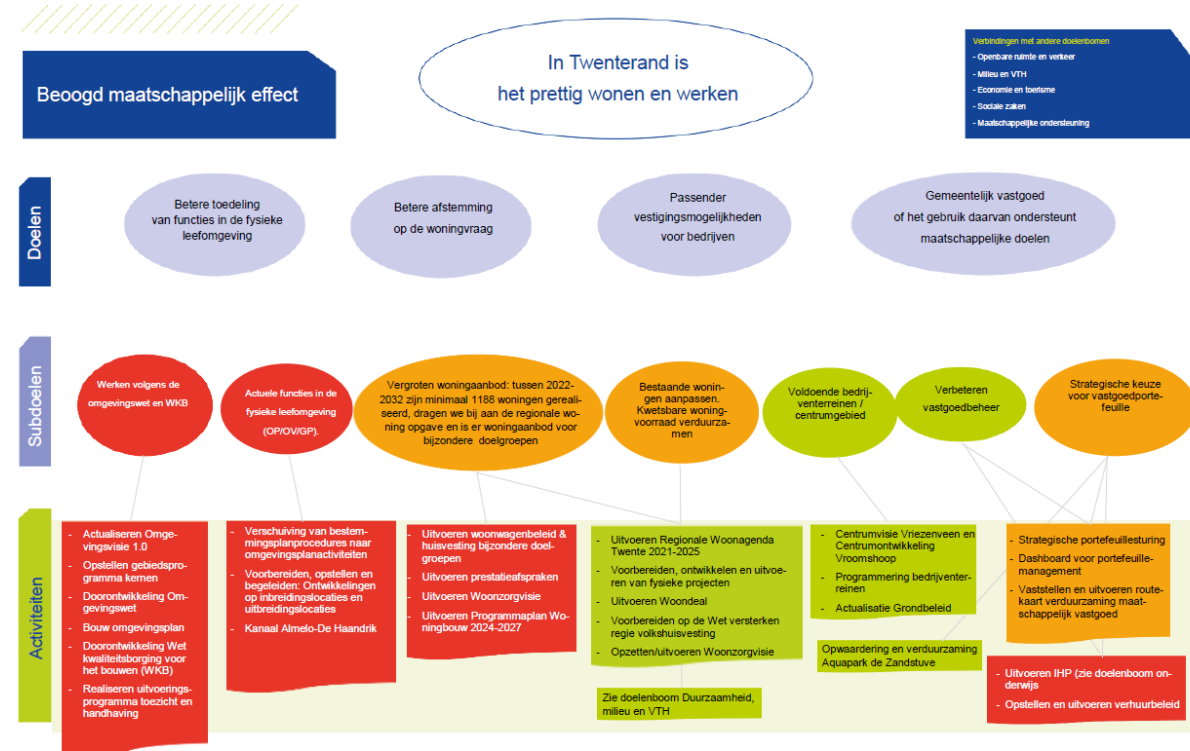
**** milieuvergunningverlening: 83%, milieutoezicht: 43 %

***** opmerking irt jaarverslag 2024, realiseren Uvp, de streefwaarde voor toezicht op bedrijven bleef steken op 67,1% ipv de verwachte 100%, Reden onbezette vacatureruimte bij de ODT. Dat de streefwaarde wordt overschreden is gelegen in het feit dat voor vergunningverlening en het verkrijgen van adviezen (STiksof) meer opdrachten nodig waren.

Doelenboom Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling, Gemeentelijk Vastgoed en VTH

Doelenboom

Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling, Gemeentelijk vastgoed en VTH | 2026

Beoogd maatschappelijk effect en doelen Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling, Gemeentelijk vastgoed en VTH

Beoogd maatschappelijk effect

In Twenterand is het prettig wonen en werken

Doelen

Een betere toedeling van functies in de fysieke leefomgeving

Dat betekent dat we slimmer en zorgvuldiger de ruimte in Nederland inrichten zodat verschillende functies naast elkaar kunnen bestaan en beter op elkaar worden afgestemd. Wonen, werken, natuur, landbouw, energie opwekking etc.

Betere afstemming op de woningvraag

Op dit moment komt er veel op de gemeente af op het gebied van wonen. Er spelen verschillende thema's, waarbij sprake is van zowel wettelijke verplichtingen als bestuurlijke afspraken. Om overzicht te krijgen en te behouden, is in 2024 gestart met het uitvoeren van het Programmaplan Woningbouw. Dit plan moet bijdragen aan het versnellen van de woningbouw door het stellen van duidelijke prioriteiten. In het Programmaplan Woningbouw 2024-2027 zijn de ambities, wettelijke taken en opgaven uitgewerkt. Door landelijke ontwikkelingen en knelpunten is het lastig om de ambities vorm te geven.

Daarnaast treedt naar verwachting in 2026 de Wet versterking regie volkshuisvesting in werking. Deze wet geeft het Rijk en gemeenten meer instrumenten om de regie op de volkshuisvesting te versterken, met als doel dat er voldoende betaalbare woningen beschikbaar zijn voor mensen met lagere en middeninkomens.

In lijn hiermee zal Twenterand in 2026 starten met het opstellen van een volkshuisvestingsprogramma. Dit programma brengt de lokale woonopgaven in beeld en beschrijft hoe hier in samenhang aan wordt gewerkt. Onderdeel hiervan is het programma Wonen, Zorg en Welzijn, die zich richt op het goed huisvesten van kwetsbare doelgroepen en het realiseren van passende woonvormen met ondersteuning en zorg.

Tot slot wordt in 2026 samen met provincie en regiogemeenten gewerkt aan het vaststellen en de implementatie van een (regionale) huisvestingsverordening.

Passender vestigingsmogelijkheden voor bedrijven

Samen met economie zoeken we verder naar een goede invulling van bestaande bedrijventerreinen en de - waar al bekende plannen zijn - de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen.

Gemeentelijk vastgoed of het gebruik daarvan ondersteunt maatschappelijke doelen

In 2025 is een begin gemaakt met het maken van strategisch vastgoedbeleid. Het doel daarvan is om meer gebruik te maken van de mogelijkheden van vastgoedsturing om de maatschappelijke doelen beter te kunnen ondersteunen. Na vaststelling kunnen we gebruik maken van meer sturingsinstrumenten. Vanaf 2026 kunnen we daar gebruik van maken.

Subdoel: Werken volgens de omgevingswet en WKB

Activiteiten

- Doorontwikkelen Omgevingswet

OpsteZoals het er nu uitziet stopt per 1 januari 2026 de regeling TAM-IMRO. Dat betekent dat tijdelijke alternatieven in relatie tot voorgenomen initiatieven niet meer volgens dat model afgerond kunnen worden. Initiatieven van activiteit die in strijd zijn met het Omgevingsplan dienen dan conform de eisen van de Omgevingswet via een procedure Buitenplanse OmgevingsPlanActiviteit (BOPA) worden behandeld. Gemeenten kunnen de TAM-omgevingsplan nog tot eind 2025 gebruiken. Ontwerp-omgevingsplannen en -voorbereidingsbesluiten die uiterlijk 31 december 2025 ter inzage zijn gelegd, kunnen worden afgemaakt met de TAM. Voor nieuwe initiatieven betekent dit dat het initiatief via een omgevingsvergunning voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit mogelijk gemaakt moet worden of dat er een wijziging van het omgevingsplan plaatsvindt, die voldoet aan alle technische eisen van de Omgevingswet. Dat vergt wederom een andere werkwijze. Op dit moment voldoet het softwarepakket dat nodig is om deze wijziging door te voeren nog niet aan de eisen. Dat is een gemeentebrede uitdaging. Bovendien hebben de bestaande medewerkers meer van hun capaciteit nodig voor het zich eigen maken van de nieuwe procedure en het zoveel mogelijk voltooid krijgen van het Omgevingsplan. Dit dient versneld te gebeuren. Dat betekent automatisch dat er capaciteit verdwijnt op de reguliere werkvoorraad, terwijl nu al onvoldoende capaciteit beschikbaar is. Er wordt daarom rekening gehouden met extra inhuur. Afhankelijk van wat noodzakelijk is wordt dit gedekt binnen de beschikbare middelen voor omgevingswet.

In februari 2025 werd een start gemaakt aan het opstellen van de Omgevingsvisie 2.0 van de gemeente Twenterand. In de Omgevingswet is bepaald dat elke gemeente verplicht een omgevingsvisie moet hebben per 1 januari 2027. De Omgevingsvisie 2.0 zal een belangrijke stip op de horizon vormen voor de gemeente Twenterand en een doorkijk geven naar het jaar 2050. Hierin vallen vele grote keuzes op het gebied van bijvoorbeeld wonen, werken, natuur, mobiliteit, recreatie, landbouw en nog veel meer.

De keuzes die worden gemaakt in de Omgevingsvisie 2.0 zullen van grote invloed zijn op de openbare ruimte. Daarom is het goed dat de Omgevingsvisie door middel van een MER wordt getoetst. Zo kunnen we er zeker van zijn dat de keuzes die we maken geen (grote) nadelige gevolgen hebben voor milieu, natuur en leefomgeving en daadwerkelijk ingepast kunnen worden. Daarnaast bevindt zich in de gemeente een groot Natura 2000 gebied. Wanneer er plannen of visies worden opgesteld rondom dergelijke gebieden is een MER laten opstellen verplicht.

De resultaten van een MER vormen een belangrijke bouwsteen voor het toekomstige Omgevingsplan. Om hieraan te kunnen voldoen is een bedrag van €180.000 opgenomen ten laste van de reserve Beleidsontwikkeling. Dit bedrag zal worden besteed aan de uitvoering van een algemene MER en aan nadere uitwerkingen voor specifieke deelgebieden. Na een aanbestedingstraject zal de opdracht voor de uitvoering van de MER in 2026 worden uitgevoerd.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Opstellen MER	i	€ 180.000	n

- [Doorontwikkeling Wet kwaliteitsborging voor het bouwen \(WKB\)](#)

Uitvoering Omgevingswet & Wkb

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet en ook de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) (deels) in werking getreden. De jaren 2024 en 2025 waren een overgangsjaar waarin het pionieren was om de nieuwe werkelijkheid gerealiseerd te krijgen. Uit deze jaren is gebleken dat het toepassen van de Omgevingswet complex is en veel capaciteit vergt. De minister erkent dat en is zich bewust van het feit dat iedereen onverminderd hard werkt en dat deze transitieopgave én de bijbehorende veranderprocessen geen eenvoudige taak zijn. Ook het verbeteren en onderling afstemmen van achterliggende processen en systemen mogen niet worden onderschat. In 2026 zal dat ook merkbaar zijn. Maatwerk is meer aan de orde. De uitvoering gaat daarmee meer tijd en capaciteit kosten. Integraler werken zorgt naar verwachting op den duur voor efficiëntie en zal op termijn capaciteit en geld besparen. Ook is bevestigd dat het karakter van het werk stap voor stap is en gaat veranderen. Er zal meer werk in het voortraject van een aanvraag zitten, door onder meer een intensiever vooroverleg. In 2026 wordt er verder gewerkt aan het Omgevingsplan en de Omgevingsvisie Twenterand.

De intentie bestaat om de Wkb ook voor te verbouwen objecten binnen de 'Gevolgklasse 1' van kracht laten worden. Het van kracht worden ervan is uitgesteld. Tot op heden is de nieuwe ingangsdatum onbekend en zijn er nog geen tekenen dat het spoedig plaats gaat vinden. Hierdoor blijven de toezichttaken van toezicht voor verbouw bouwwerken bij de gemeente in stand terwijl de formatie al is ingericht op deze nieuwe stap van de WKB. Met als effect dat hierop tijdelijk, voor 2026, extra capaciteit op dient te worden ingezet. Bij een inwerkingtreding van de wet betekent dit een uitloop van toezichttaken gedurende 6 maanden. Voor 2026 vraagt dit om de inzet van een extra toezichthouder voor 1 jaar. Dit wordt gedekt binnen de beschikbare middelen voor omgevingswet.

Subdoel: Vergroten woningaanbod: tussen 2022-2032 zijn minimaal 1188 woningen gerealiseerd, dragen we bij aan de regionale woning opgave en is er woningaanbod voor bijzondere doelgroepen

Activiteiten

- **Voorbereiden op de Wet versterken regie volkshuisvesting**
Volkshuisvestingsprogramma

In 2022 heeft de raad de Woonvisie 2022-2026 vastgesteld. Met de komst van de Omgevingswet worden de grote beleidslijnen hiervan opgenomen in de Omgevingsvisie. Met de komst van de Wet versterking regie volkshuisvesting wordt de uitvoering van de visie op wonen, in de systematiek van de Omgevingswet, straks opgenomen in het Volkshuisvestingsprogramma. In 2026 gaan we starten met het opstellen van een Volkshuisvestingsprogramma voor onze gemeente. Dit programma vormt een belangrijke stap in een integraal woonbeleid voor de komende jaren.

Huisvestingsverordening

Ook verplicht de Wet versterking regie volkshuisvesting om een huisvestingsverordening met urgentieregeling vast te stellen. In regionaal verband, samen met de provincie, wordt hier invulling aan gegeven. In deze verordening wordt de toewijzing van sociale huurwoningen geregeld daar waar sprake is van urgentie. In 2026 wordt uitwerking en implementatie verwacht. Of hieruit kosten voor de gemeente voortvloeien die niet passen in de lopende budgetten is op dit moment nog niet te overzien. Hierbij valt te denken aan het instellen van een regionale urgentiecommissie en uitbreiding van het Transferpunt voor de uitstroom uit zorginstellingen naar zelfstandig wonen.

- **Uitvoeren Programmaplan Woningbouw 2024-2027**

Op het gebied van woningbouw komt er veel op de gemeente af qua verplichtingen en gemaakte afspraken. Om overzicht te krijgen en beter te kunnen sturen op de woningbouw is het Programmaplan Woningbouw 2024-2027 vastgesteld. We continueren in 2026 de uitvoering van het programmaplan. In 2026 zetten we gericht stappen om onze woningbouwambitie - 1.188 nieuwe woningen (waarvan 60 door transformatie) tot en met 2032 - te realiseren. We versnellen de woningbouw op prioritaire locaties waaronder de sleutelprojecten Vriezenveen, Vroomshoop Oost en Westerhaar Trioterrein. Via actieve samenwerking met ontwikkelaars en woningbouwcorporatie zorgen we voor een evenwichtige verdeling van woningen in alle segmenten: sociale huur, goedkope koop, betaalbaar (huur en koop) en duur (huur en koop). Daarnaast zetten we in op flexwonen, o.a. in het project Bijzondere Woonvormen in Vriezenveen, snellere procedures en het verbeteren van de interne regie om de uitvoering te versnellen. Het programma loopt door tot en met 2027. Voor 2026 is binnen de beschikbare budgetten een uitvoeringsplan gemaakt.

- **Uitvoeren Woondeal**

De gemeente Twenterand heeft, samen met de regiogemeenten en de provincie Overijssel, afspraken met het rijk gemaakt over de woningbouwopgave tot en met 2030. Deze zijn vastgelegd in de Actualisatie Woondeal Twente 2025 t/m eind 2030 'Wonen met kwaliteit'. De Woondeal draagt bij aan de ambitie meer (betaalbare) woningen te bouwen. Uitgangspunt daarbij is de woningbouwdifferentiatie 30% sociale huur, 40% betaalbaar en 30% duur. Wij hebben dat, rekening houdend met de komende Wet versterking regie volkshuisvesting, in de Oplegnotitie II Betaalbaarheid nieuwbouwwoningen vertaald naar 30% sociale huur, 10% goedkope koop, 27% betaalbare huur of koop en 33% dure huur of koop. De woningbouwcorporaties hebben zich gecommitteerd aan deze afspraken.

Uitdagingen, zoals stikstof, CO2-reductie, een tekort aan personeel en financiële tekorten op projecten blijven ons dwingen om gezamenlijk tot slimme oplossingen te komen. Daarom zijn bovenstaande elementen e.a. ook benoemd als kritische succesfactoren voor het realiseren van de afspraken uit de Woondeal.

De aangenomen motie M26 spreekt zich uit tegen contracten waarbij ontwikkelaars meedelen in de overwaarde van goedkope koopwoningen. Dit wordt uitgewerkt en onderzocht. Q1 2026 wordt het resultaat verwacht.

- **Uitvoeren woonwagengebeleid & huisvesting bijzondere doelgroepen**

Woonwagens

In afwijking op de kadernota worden 24 woonwagengestandplaatsen gerealiseerd over drie kernen: Vroomshoop, Den Ham en Vriezenveen. Eventuele financiële gevolgen worden separaat aan de raad voorgelegd, als er meer duidelijk is over de uitvoering en realisatiemogelijkheden op de drie voorgenomen locaties.

Bijzondere doelgroepen

De Taskforce huisvesting vergunninghouders zal ook in 2026 verder werken aan het realiseren van voldoende mogelijkheden om de taakstelling die het rijk opgelegd heeft te realiseren.

- **Uitvoeren Woonzorgvisie**

In afwijking op de kadernota wordt begin 2026 de gemeentelijke woonzorgvisie vastgesteld, als 'Programma Wonen, Zorg en Welzijn'. Dit programma gaat onderdeel uitmaken van het Volkshuisvestingsprogramma. Het Programma Wonen, Zorg en welzijn richt zich op de zorgdoelgroepen. In 2026 wordt uitvoering gegeven aan het Programma Wonen, Zorg en welzijn. Het programma Wonen, Zorg en Welzijn richt zich op ouderen, mensen met een beperking, inwoners met psychische of verslavingsproblematiek, jongeren die uitstromen uit de jeugdzorg en mensen met een medische urgentie. In lijn met de Omgevingsvisie, waarin het uitgangspunt is dat voor iedere inwoner een passende woning beschikbaar is, speelt dit programma in op trends als dubbele vergrijzing en het veranderende zorglandschap.

Subdoel: Strategische keuze voor vastgoedportefeuille

Activiteiten

- **Opwaardering en verduurzaming Aquapark de Zandstuve**

In 2026 wordt het Aquapark verduurzaamd en het buitenterrein aangepast, waarbij ook de verkeersveilige fietsoversteek Hammerweg wordt gerealiseerd. Wat betreft het binnenterrein vindt verduurzaming plaats (onder andere energiezuinige pompen en gasloos verwarmingssysteem). Aan het college worden drie varianten voorgelegd. Op basis van de keuze die door het college hierin wordt gemaakt, komt eind 2025 een voorstel naar de raad en wordt dit verder opgepakt in 2026.

Algemeen Onderhoud van zwembad de Zandstuve valt hoger uit door verplichte controles en handelingen vanuit de nieuwe Omgevingswet voor de machinekamer (moet door een extern bedrijf uitgevoerd worden). Dit is een structureel nadeel van € 7.700 dat voortkomt uit de berap 2025 en derhalve structureel is opgenomen in deze begroting.

- **Vaststellen en uitvoeren routekaart verduurzaming maatschappelijk vastgoed**

De motie M22 Vastgoed pilot verkoop Middendorpshuis Den Ham is aangenomen en wordt door het college uitgewerkt. Het Middendorpshuis wordt losgekoppeld van het integrale vastgoedbeleid en de routekaart verduurzaming en zal dienen als pilot. Voor de energiescan is een bedrag van € 3.750 opgenomen in de begroting ten laste van de reserve coalitieakkoord. Eventuele verkoop van het Middendorpshuis past in onze nog vast te stellen vastgoedstrategie en komt terug in de afweging van het strategisch vastgoedbeleid.

Metingen

Beleidsdoelen	Begroo t 2026	Begroo t 2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Volgende en passende woningen									
Aantal opgeleverde woningen	100	90	124	69	1026*	940	844	773	Eigen meting, aantallen zijn totalen
Aantal startersleningen	5	2	1	3	2	8	8	15	25 leningen in totaal beschikbaar vanaf eind 2019
Aantal Blijversleningen	0	0	1	0	0	0	0	0	10 leningen in totaal beschikbaar
Nieuwe indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH									
Aantal verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een woonfunctie	20	30	38	249					Eigen gegevens
Aantal verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een maatschappelijke functie	1	2	0	2					Eigen gegevens
Aantal verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een bedrijfsfunctie	7	7	15	32					Eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles RO in handhavingssfeer	12	10	8	7	5	4	4	3	Eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles bouw/sloop in handhavingssfeer	5	6	0	5	0	0	0	3	Eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles brandveiligheid in handhavingssfeer	2	4	1	2	0	0	0	0	Eigen gegevens
Aantal behandelde klachten gericht op de Fysieke leefomgeving binnen het VTH-werkveld	20	20	16	35	18	12	26	26	Eigen gegevens
Aantal behandelde handavingsverzoeken	15	15	18	10					
Ontwikkelingen binnen het omgevingsplan	5	nvt	nvt	25	10	5	10	12	Eigen gegevens
Aantal wooneenheden met een woonfunctie o.b.v. verleende omgevingsvergunningen	75		110						Eigen gegevens
Aantal gebouwen met een maatschappelijke functie o.b.v. verleende omgevingsvergunningen	1		0						Eigen gegevens
Aantal bedrijfseenheden met een bedrijfsfunctie o.b.v. verleende omgevingsvergunningen	12		15						Eigen gegevens

Wat mag het kosten programma Ruimte

Overzicht van baten en lasten

	2026	2027	2028	2029
Lasten per doelenboom				
Openbare orde en veiligheid	3.016.577	3.087.471	3.161.332	3.235.171
Openbare ruimte en verkeer	15.737.551	15.615.532	16.246.233	16.792.854
Duurzaamheid, Milieu en VTH	5.505.907	5.624.107	5.821.748	6.003.310
Bouwen, wonen, ruimt. ontwikkeling en VTH	8.756.571	5.507.794	3.976.765	9.933.423
Totaal programma lasten	33.016.606	29.834.904	29.206.079	35.964.758
Baten per doelenboom				
Openbare orde en veiligheid	0	0	0	0
Openbare ruimte en verkeer	5.506.327	5.618.257	5.733.443	5.851.593
Duurzaamheid, Milieu en VTH	4.011.826	4.111.197	4.213.646	4.352.318
Bouwen, wonen, ruimt. ontwikkeling en VTH	4.086.616	1.095.986	207.182	6.007.870
Totaal programma baten	13.604.769	10.825.440	10.154.272	16.211.780
Totaal saldo van baten en lasten	-19.411.839	-19.009.464	-19.051.807	-19.752.978
Mutaties reserves	2.241.762	1.437.205	720.691	849.211
Geraamd resultaat	-17.170.077	-17.572.259	-18.331.116	-18.903.767

Opgenomen investeringen bestaand beleid 2026

Investerings 2026

Openbare verlichting	133.600
Renovatie wegen	300.000
Vervanging riool	1.435.921
VW Crafter aanvulling krediet	40.000
VW Crafter aanvulling krediet	40.000
VW T5 dubb cab gesloten aanvulling krediet	30.000
Citroën Jumper DC PU Kipper	85.000
Citroën Jumper DC PU Kipper	85.000
Volkswagen T5, aanvulling krediet	52.000
VW Crafter pick-up dubb cab	85.000
VW T5 pick-up dubb cab aanvulling krediet	50.000
MAN TGL 8-180	100.000